İŞKUR

GAZİANTEP

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU 2016

GAZİANTEP ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

YAZARLAR

Döndü EROĞLU

İş ve Meslek Danışmanı

Uğur KARAKAYA

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından Türkiye'nin önde gelen illerinden olan Gaziantep aynı zamanda iç göç bakımından bir çekim merkezidir.

Bu durum kent açısından;

Hem genç ve dinamik nüfus yapısıyla fırsatlar sunmakta,

Hem de işgücünün vasıf ve eğitim düzeyinin düşüklüğünden ötürü olumsuz bir meydan okuma yaratmaktadır.

Türkiye İş Kurumunun il düzeyinde tamsayım boyutu açısından en kapsamlı İşgücü Piyasası Araştırması olan "Gaziantep İşgücü Piyasası Araştırması'' ile ilin işgücü piyasasının arz ve talebi incelenmiş; işgücü yapısı, açık iş bazında ihtiyaç duyulan meslekler ile eğitim ve deneyim ihtiyaçlarının belirlenmesi amacıyla il genelinde sektörler açısından gereksinim duyulan personel vasıfları değerlendirilmiştir.

Sanayisinin hızla gelişmesiyle dikkat çeken İlimizin önde gelen sorunları arasında işsizlik de yer almaktadır. Bununla birlikte işverenlerimiz aradığı nitelikte işgücünü bulamamakta, işgücünün nitelikleri işverenlerin aradığı nitelik ve beceri ile uyuşmamaktadır. Bu sorunun çözümü için işsizlerin niteliklerini ve işverenlerin hangi mesleklerde ve hangi niteliklerde elemana ihtiyacı olduğunu bilmek oldukça önemli hale gelmiştir. Mesleki eğitimin iyileştirilmesine yönelik gerçekleştirilen çalışmalarda, işsizliğin önlenmesine yardımcı olmak, işverenlerin ihtiyaç duydukları mesleklerde ve nitelikte elemanları işgücü piyasasında kolayca bulabilmesini sağlamak amacıyla, yerel düzeyde bir işgücü piyasası analiz çalışması gerçekleştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmış ve Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü işgücü talep araştırması yapmak suretiyle işgücü piyasası raporunu düzenlemiştir.

Söz konusu raporla; Hem iş dünyası, hem akademisyenler hem de kamuoyu tarafından yararlanılabilecek ve sorunun çözümü için uygulanacak tedbir ve politikalar açısından üzerinde durulması gereken önemli sonuçlar üretilmiş, birçok bilimsel araştırmaya altyapı oluşturabilecek veriler ortaya çıkarılmıştır. Bu çalışma sonrasında elde edilen resmi veriler kaynak olarak gösterilecek duruma dönüştürülmüştür.

Ali YERLİKAYA

Gaziantep Valisi

ÖNSÖZ

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü olarak; yetki, görev ve sorumluluklarımız çerçevesinde istihdam politikasının oluşturulmasına, istihdamın korunmasına, geliştirilmesine, işsizliğin giderilmesi faaliyetlerine yardımcı olmak, işsizlik sigortası işlemlerini yürütmek, İşgücü piyasası verilerini derlemek, İşgücü ihtiyaç analizlerini yapmak-yaptırmak, İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetlerini vermek, Mesleki Eğitim ve İşgücü uyum programlarını geliştirmek gibi faaliyetler kurum görevleri arasında sayılmakta ve yürütülmektedir. Kurumun örgüt yapısını dikkate alarak, taşra teşkilatının yeniden yapılandırılması kurumun aktivitelerini arttırmıştır.

4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununda "İşgücü piyasası verilerini, yerel ve ulusal bazda derlemek, analiz etmek, yorumlamak ve yayınlamak, İşgücü Piyasası Bilgi Danışma Kurulunu oluşturmak ve Kurul çalışmalarını koordine etmek, işgücü arz ve talebinin belirlenmesine yönelik işgücü analizlerini yapmak, yaptırmak" Kurumumuzun görevleri arasında sayılmıştır. Gerek Kurum Kanunu gerekse İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik uyarınca; İl Müdürlüklerimiz işgücü piyasası araştırmaları yapmakta veya yaptırabilmektedirler. Ayrıca Türkiye İş Kurumu 2011-2015 Stratejik Planına göre Türkiye genelinde yılda 2 defa İşgücü Piyasası Araştırması yapılması planlanmış ve uygulanmıştır. 2016 yılında ise yılda bir defaya mahsus İşgücü Piyasası Araştırması yapılmıştır.

Bu kapsamda; İl Müdürlüğümüz 08.04.2016-06.05.2016 tarihleri arasında hizmet alanında bulunan 1.799 işyerine, illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçların belirlenmesi ve bilgi derlenmesini sağlamak amacıyla özel sektörde faal olan 20+ istihdamlı işyerlerinde yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak işgücü piyasası talep araştırması kapsamında işyeri bilgi formu düzenlemiştir.

Çalışma kapsamında işyerleri ziyaret edilerek; işyerlerinde çalışanların mesleklere göre dağılımları, açık işler, Nisan 2017 sonuna kadar herhangi bir meslekte artış ya da azalış beklenip beklenmediği, temininde güçlük çekilen meslekler ve bu mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri araştırılarak, işyeri bilgi formları uygun bir şekilde doldurulmuştur. Bu çalışma ile Gaziantep'in işgücü piyasasının fotoğrafı çekilerek ilimizdeki sektörlerin işgücü ihtiyacı tespit edilmiştir. Bu çalışma sonucunda ilimiz düzeyinde sektörel olarak istatiksel ve anlamlı tahminler üretilmiştir. Tesis edilen çalışma sonrasında bülten haline getirilerek bu veriler sanayisi gelişmiş ilimiz için örnek bir çalışma ve faydalı bir kaynak olarak kamuoyuna sunulmuştur.

Siraç EKİN
Gaziantep Çalışma ve İş Kurumu il Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ....iii
ÖNSÖZ....iv
İÇİNDEKİLER....iii
TABLOLAR LİSTESİ....iv
ŞEKİLLER LİSTESİ....v
KISALTMALAR....vi
YÖNETİCİ ÖZETİ....vii
GİRİŞ....2
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ....3
İŞKUR GÖSTERGELERİ....4
Kayıtlı İşsiz....5
Açık İşler....6
İşe Yerleştirmeler....8
Mesleki Eğitim Faaliyetleri....9
İşsizlik Ödeneği....11
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI....12
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM....14
İşyeri Verileri....14
Mevcut İstihdam....25
AÇIK İŞLER....29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER....47
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ....54
SONUÇ....62
KAYNAKÇA....62
EKLER....65
EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU....65
EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI....73
EK 3: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ....75

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2009-2013) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 6
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015) ... 9
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 10
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 11
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 11
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları ... 14
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 23
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 25
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 27
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 27
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 28
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 30
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 30
Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 35
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 36
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 38
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması ... 39
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 40
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 41
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 41
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 43
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 44
Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması ... 45
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 46
Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler ... 47
Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 49
Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler ... 50
Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... 53
Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... 54
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 55
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 56
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 57
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 58

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2009-2013) 4
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 5
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 7
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 8
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı 15
Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 16
Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 17
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 18
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 19
Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 20
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 21
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 24
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 26
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 29
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 32
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 36
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 37
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 39
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı 50
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 51
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 52
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 59
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 60

KISALTMALAR

İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İO	İşsizlik Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
RİP	Resmi İstatistik Programı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
MYO	Meslek Yüksek Okulu
İBBS	Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK 'in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Gaziantep ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 46,8; İstihdam Oranı yüzde 43,6 ve İşsizlik Oranı yüzde 6,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Gaziantep ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. Ancak işsizlik oranı bakımından Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Gaziantep ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 44 bin 333'dür. Bu sayının yüzde 31,6'sı kadınlardan, yüzde 68,4'ü de erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2015 yılında Gaziantep ilinde 40 bin 394 kişilik açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi (Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme sayısı ise 2015 yılında 17 bin 447 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 15,8'ini kadınlar, yüzde 84,2'sini ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden işçisi (Genel) olmuştur. Gaziantep İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 85,2'si bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Bobin-Katlama-Büküm Operatörü ve Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgâh meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Gaziantep İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 1.799 olup 1.530 işyerinden cevap alınmıştır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 125 bin 909 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 110 bin 600 çalışan erkeklerden, 15 bin 309 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 59'u kadınların ise

yüzde 29'u İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 76,5 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe olup; bu sektördeki işyerlerinde çalışan sayısı ortalama 308,1'dir. Gaziantep ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Gaziantep ilinde açık iş oranı yüzde 0,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Gaziantep ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,5 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. Gaziantep ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 26,2'dir. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 0,9 ile Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubudur. Gaziantep ilinde en fazla açık iş; Beden İşçisi (Genel), Plastik Mamuller İmal İşçisi, Satış Danışmanı Pazarlamacı, Değirmen İşçisi (Makarna), Paketleme İşçisi, Geri Dönüşüm İşçisi, Mobilya Montaj Ustası, Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgâh ve Ön Muhasebeci mesleklerinde bulunmaktadır. İl genelinde açık işlerin yüzde 54,2'si için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 50'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Gaziantep ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 27,3'ü söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin oranına bakıldığında ise ilk sırada Hemşire mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Diğer Üniversite ve Yüksek Okul Öğretim Üyeleri İle Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) meslekleri takip etmektedir. Gaziantep ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Gaziantep ilinde işverenlerin yüzde 15'i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile yakın olup yüzde 3,2 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Gaziantep İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Gaziantep İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Gaziantep ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Gaziantep ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaştırılarak, işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Gaziantep, Adıyaman ve Kilis TRC1 bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Gaziantep ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2009-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2009	42,8	17,4	35,3
2010	45,4	13,4	39,3
2011	43,4	14,4	37,2
2012	44,2	11,2	39,2
2013	46,8	6,9	43,6

Kaynak: TÜİK

Tablo 1'de Gaziantep ili için TÜİK 'in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi, çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu,

cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dahil edilmelidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2009-2013)

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergelerinde 2009 yılı ile 2013 yıllarına ait verileri bulunmaktadır. Grafiksel anlamda bakıldığında yıllar itibari ile işgücüne katılım ve istihdam oranları genel olarak artış eğilimindedir. İşsizlik oranında ise ekonomik krizin yaşandığı 2011 yılı kapsam dışında bırakılırsa belirgin bir düşüş göze çarpmaktadır. Özellikle 2013 yılı Gaziantep açısından işsizlik oranının en düşük olduğu yıldır ve bu yılda istihdam oranı da 4,4 puan yükselmiştir.

Türkiye genelinde 2013 yılında işsizlik oranı %9,7, istihdam oranı %45,9 ve işgücüne katılım oranı ise %50,8 olarak gerçekleşmiştir. Gaziantep oranlarına bakıldığında istihdam ve işgücüne katılım açısından ilin Türkiye geneli ortalamalarına yakın olduğu görülmektedir. İşsizlik oranıyla il, Türkiye geneli ortalamasından daha düşük bir seviyeye ulaşma başarısı göstermiştir. Gaziantep'te 2012 yılında %11,2 olan işsizlik oranı 2013 yılında %6,9 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde gerçekleşen işgücüne katılım oranındaki ciddi artış göz önüne alındığında işsizlik oranının böylesine yüksek oranda düşmüş olması işgücü piyasası açısından oldukça sevindirici bir gelişmedir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Gaziantep ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Gaziantep ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 32 bin 516 kişinin 27 bin 708'i erkeklerden, geri kalan 4 bin 808 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 44 bin 333 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 4 bin 808 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2015 yılında yüzde 191,7 oranında artışla 14 bin 027'ye yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların sayısının artması olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Gaziantep işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	10.220
Temizlik Görevlisi	2.532
Büro Memuru (Genel)	1.866
Satış Danışmanı	1.409
Ön Muhasebeci	1.228
Sekreter	1.009
Şoför-Yük Taşıma	924
Çaycı	813
Şoför (Yolcu Taşıma)	780
Orman İşçisi	694
Diğer Meslekler	22.858
Toplam	**44.333**

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Gaziantep ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Gaziantep ilinde Kuruma kayıtlı 10 bin 220 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği yine nitelik gerektirmeyen Temizlik Görevlisi mesleği takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Büro Memuru (Genel), Satış Danışmanı, Ön Muhasebe, Sekreter, Şoför(Yük Taşıma), Çaycı, Şoför (Yolcu Taşıma) ve Orman İşçisi meslekleri izlemiştir. Gaziantep ilinde işsiz olarak kayıt olan kişiler içerisinde öncelikli sıralarda Şoför mesleğinin olması, özellikle Gaziantep ilinde ulaşımın ve Sanayiye bağlı lojistik hareketliliğin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 7 bin 064 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 40 bin 394 kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır. Ayrıca Gaziantep İl Müdürlüğünün personel sayısındaki artışla beraber işverenlerin kurumumuza (ilgili firma danışmanlarına) ulaşılabilirliği kolaylaştığı için faydalandıkları hizmet sayıları da artmıştır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	19.330
Temizlik Görevlisi	1.575
Satış Danışmanı	1.165
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	1.140
Güvenlik Görevlisi	1.044
Reyon Görevlisi	707
Büro Memuru (Genel)	600
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	593
Ön Muhasebeci	544
Makine Bakımcı	472
Diğer Meslekler	13.224
Toplam	**40.394**

Kaynak: İŞKUR

Gaziantep ilinde 2015 yılında 40 bin 394 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde olduğu gibi ilk 2 sırada Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri, farklı olarak üçüncü sırada Satış Danışmanı mesleği yer almıştır. Daha sonra bu

meslekleri Bobin-Katlama-Büküm Makinesi Operatörü, Güvenlik Görevlisi, Reyon Görevlisi, Büro Memuru (Genel), Halı Dokuyucu – Otomatik Tezgah, Ön Muhasebeci ve Makine Bakımcı meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir. Gaziantep ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme sayılarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 5 bin 623 olan Gaziantep ilinde işe yerleştirilenlerin 5 bin 210'u erkeklerden, geri kalan 413 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu sayılar özellikle 2012 yılında düşüş eğilimi başlamış ve 2014 yılında bir önceki yıla göre düşüş yaşanmıştır. 2014 yılında (yaklaşık olarak %16) düşüşün sebebi, sanayi sektöründe meydana gelen daralmaya paralel olarak işe yerleştirme sayılarının da azalmasıdır. 2015 yılında Gaziantep ilinde 17 bin 447 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 84,1'ini erkekler, yüzde 15,9'unu ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2014 yılında işe yerleştirme sayılarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel daralmalar, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	9.841
Temizlik Görevlisi	1.437
Güvenlik Görevlisi	682
Reyon Görevlisi	526
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	331
Satış Danışmanı	325
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	227
Hasta Danışmanı	198
Ön Muhasebeci	171
Konfeksiyon İşçisi	152
Diğer Meslekler	3.557
Toplam	**17.447**

Kaynak: İŞKUR

Gaziantep ilinde hem kayıtlı işsiz hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği öne çıkmıştır. Gaziantep ili için Beden İşçisi (Genel) mesleğinde; en fazla kayıtlı işsiz olması ve en fazla açık işin işverenler tarafından verilmesi doğal olarak kendisini işe yerleştirmede de göstermiş olup 17 bin 447 işe yerleştirmenin 9 bin 841'i (yaklaşık olarak %56,4'ü) bu meslekte gerçekleşmiştir. Kayıtlı İşsiz ve Açık İş tablolarında bulunmamasına rağmen İşe Yerleştirme tablosunda ilk 10 meslek arasında Hasta Danışmanlığı yer almıştır. Bunun sebebi ise Kurumumuz tarafından uygulanan Aktif İşgücü Hizmetlerinin etkinliğidir.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkan vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan Mesleki Eğitim Kursları, İşbaşı Eğitim Programları ve Girişimcilik Eğitim Programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum Yararına Programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Gaziantep ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	199	3.593	1.427	4.800	47	1.172	1.673	9.565	43	8.027
2014	114	1.683	588	1.939	39	950	741	4.572	19	1.400
2013	93	1.519	390	1.619	32	782	515	3.920	39	2.550
2012	237	4.653	168	607	26	638	431	5.898	115	7.436
2011	193	4.157	93	371	8	192	294	4.720	88	4.121
2010	142	2.692	50	231	7	194	199	3.117	11	840

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam bin 673 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 9 bin 565 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 142 kurs düzenlenirken 2015 yılında bu sayının bin 673'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 3 bin 117 iken 2015 yılında 9 bin 565 kişi olması İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle İşbaşı Eğitim Programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen İşbaşı Eğitim Programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 50 programın açıldığı ve bu programlardan 231 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında bin 427 program açılmış ve 4 bin 800 kişi İşbaşı Eğitim Programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki Eğitim Kurslarından ise 2015 yılında 199 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 3 bin 593 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan Girişimcilik Eğitim Programı kapsamında 2010 yılında 7 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 47'ye yükselmiş ve katılımcı sayıları da 194'den 1.172'ye yükselmiştir. Girişimcilik Eğitim Programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum Yararına Programlar dahilinde ise 2015 yılında 43 program düzenlenmiş olup bu programlardan 8 bin 27 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Gaziantep ilinde 2015 yılında toplam 25 bin 336 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 16 bin 226'sı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	25.336	16.226
2014	15.509	10.268
2013	10.163	6.569
2012	8.430	5.716
2011	6.637	6.002
2010	5.776	5.352

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	3.614
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	801
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	736
Temizlik Görevlisi	581
Şoför-Yük Taşıma	416
Büro Memuru (Genel)	349
Satış Danışmanı	329
Konfeksiyon İşçisi	307
Ön Muhasebeci	291
Şoför (Yolcu Taşıma)	259
Diğer Meslekler	8.543
Toplam	**16.226**

Kaynak: İŞKUR

Gaziantep ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada yer almıştı. İşsizlik ödeneğini hak edenler içinde de bu mesleğin ön planda olduğu görülmektedir. Beden

İşçisi (Genel) mesleğinde 3 bin 614 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. Bu mesleği ise Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü ve Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah meslekleri takip etmiştir. Gaziantep ilinde son yıllarda Tekstil ve Halı sektöründe küçülme olması bu sektörlerde çalışan kişilerin daha çok iş kaybına uğramalarına sebep olmuştur. Dolayısıyla işsizlik sigortası tablosunda bu veriler ortaya çıkmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak, odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası

Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Gaziantep ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Gaziantep ilinde 1.646 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 125 bin 909 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Gaziantep ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Gaziantep ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	626
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	316
İnşaat	299
Ulaştırma ve Depolama	85
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	61
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	59
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	57
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	44
Eğitim	41
Diğer Hizmet Faaliyetleri	14
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	8
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	7
Gayrimenkul Faaliyetleri	7
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	7
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	5
Bilgi ve İletişim	5
Genel Toplam	**1.646**

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Gaziantep ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 38'i İmalat sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme verilerinde İmalat sektörünün Gaziantep ili için önemi ortaya çıkmıştı. Diğer bir ifadeyle İmalat sektörü Gaziantep ili için önde gelen bir sektör durumundadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde

20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,7'dir. Bu durumda Gaziantep ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 19,2'si bu sektörde bulunmaktadır. Üçüncü sırada yer alan İnşaat sektörü de yüzde 18,1 oranla; yüzde 17,1 olan Türkiye ortalamasına benzer bir oran olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca Gaziantep ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İmalat veya Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

Tablo-8'de en alt sıralarda 5'er işyeri sayısıyla Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Bilgi ve İletişim sektörleri yer almaktadır. Ancak bu tablo okunurken Gaziantep ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka bu sektörlerde istihdamı 20'den az olan işyerleri mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Gaziantep ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 26,7'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 19,5'dir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 0-9 yaş aralığındadır. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 28,6'sında part-time çalışan bulunmaktadır. Gaziantep ili genelinde bu oran yüzde 9,9 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 38,2 ile birinci sırada yer almıştır. Gaziantep ilinde ikinci sırada Ulaştırma ve Depolama sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 22,1'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada yüzde 20,4 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü, dördüncü sırada ise yüzde 20 ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat gibi sektörlerde işgücü daha az part-time çalışma yapma eğiliminde bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken Gaziantep ilinde bu oran yüzde 12,2 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Gaziantep ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 16,9 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 11,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Gaziantep ilinde de part-time çalışma, Türkiye genelinde olduğu gibi kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde işyerlerinin yüzde 35,2'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Gaziantep ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 63'ünde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak İnşaat sektöründe işyeri sayısı fazla olmasına rağmen Şekil-8'de görüldüğü üzere vardiyalı çalışma diğer sektörlere göre daha az tercih edilmiştir. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Gaziantep ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İmalat, Su Temini; Kanalizasyon Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor Faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilim göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 11,1'i kadın, yüzde 88,9'u ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 14,5'e yükselmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 12,2'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani yaklaşık her 10 çalışandan 1'i kadın 9'u erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasının altında bir oran söz konusudur.

Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde 17 sektörden 9 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 63,8'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 50 ile Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Gaziantep ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalamasının da üzerindedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmaktadır. Gaziantep ili yüzde 30,3 ihracat oranıyla Türkiye ihracatını olumlu yönde etkilemiştir.

İhracat yapan sektörler incelenirken, daha önce İmalat sektörünün Gaziantep ili için söylenen, öncü sektör olma hususu akıllara gelmektedir. Gaziantep ilinde bulunan işgücü için İmalat sektöründe istihdam edilme hususu önemli ağırlık oluşturmaktaydı. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyette bulunduklarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 66'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşerek, bu oran Gaziantep ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok İŞKUR'dan Eleman Talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 89,4'ü İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuşlarken yüzde 51'i Mevzuat Danışmanlığı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin İşbaşı Eğitim Programlarına olan ilgisi Gaziantep ilinde yüzde 35 oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Gaziantep ilinde Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ile Eğitim sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin büyük bir çoğunluğu İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. En az oranda faydalanan sektörler ise Bilgi ve İletişim ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerindeki işyerleri olmuştur. Bu sektörlerde 20+ istihdamlı işyeri sayısının az olması bu oranı etkilemiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Bilgi ve İletişim	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	75,0%	75,0%	0,0%	12,5%	37,5%
Eğitim	0,0%	87,1%	61,3%	0,0%	0,0%	38,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3,2%	87,1%	38,7%	0,0%	3,2%	58,1%
İmalat	2,6%	94,9%	35,2%	0,4%	3,1%	52,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2,4%	81,0%	59,5%	0,0%	2,4%	45,2%
İnşaat	5,6%	76,2%	31,7%	2,4%	4,0%	53,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	10,3%	94,9%	23,1%	0,0%	0,0%	43,6%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	25,0%	75,0%	25,0%	0,0%	0,0%	75,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	4,3%	87,0%	43,5%	4,3%	4,3%	56,5%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	16,7%	83,3%	33,3%	0,0%	33,3%	66,7%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	0,5%	90,6%	29,2%	1,0%	1,5%	51,5%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	82,1%	25,6%	0,0%	0,0%	35,9%
Genel Toplam	**2,9%**	**89,4%**	**35,0%**	**0,8%**	**2,8%**	**51,0%**

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde İŞKUR hizmetlerinden en yüksek oranda faydalanan işyerlerinin Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektördeki işyerleri yüksek bir oranda (yüzde 83,3) eleman talebi hizmetinden faydalanmıştır. Kurs talebine bakıldığında da yine bu sektörde her 3 işyerinden birinin kurs talebinde bulunduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo-9'da İşbaşı Eğitim Programı hizmetlerinden faydalanma oranlarına bakıldığında ilk üç sırada Diğer Hizmet Faaliyetleri, Eğitim ve İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerindeki işyerleri yer almaktadır. Yine aynı tabloda Mevzuat Danışmanlığı hizmetlerinden ise Gayrimenkul

Faaliyetleri sektöründeki işyerleri hariç diğer bütün sektörlerdeki işyerleri yüksek oranlarda yararlanmışlardır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde göze çarpan diğer bir husus Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, İnşaat, İmalat ve Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörlerindeki işyerleri İŞKUR'un bütün hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Kısa çalışma ödeneği hizmeti için Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründeki işverenler diğer sektörlere nazaran daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Gaziantep ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Gaziantep ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Gaziantep ilinde ise bu oran yüzde 43,4 olarak gerçekleşmiştir. İhracat oranlarına bakıldığında ise Türkiye genelinde 30,6 iken Gaziantep ilinde bu oran yüzde 38,5'e yükselmiştir. Dolayısıyla İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri incelendiğinde; Gaziantep ilinde ihracat ve vardiyalı çalışma oranlarının Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

Part -Time çalışma oranlarına göre Gaziantep ilinin oranları Türkiye ortalamasının altındadır. Bunun sebebi olarak Gaziantep ilindeki işyerlerinin faaliyet alanlarının Part-Time çalışmaya uygun olmadığı söylenebilir.

Mevcut İstihdam

Gaziantep ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 125 bin 909 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 110 bin 600 çalışan erkeklerden, 15 bin 309 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	65.301	4.459	69.760
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	12.800	2.328	15.128
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	8.217	2.595	10.812
İnşaat	8.049	451	8.500
Ulaştırma ve Depolama	4.869	226	5.096
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2.118	2.527	4.646
Eğitim	1.886	1.505	3.391
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	2.387	564	2.951
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	2.365	101	2.465
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1.372	272	1.643
Diğer Hizmet Faaliyetleri	327	78	405
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	256	79	335
Gayrimenkul Faaliyetleri	217	62	279
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	181	32	213
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	138	20	158
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	80	5	85
Bilgi ve İletişim	37	6	43
Genel Toplam	**110.600**	**15.309**	**125.909**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Gaziantep ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Gaziantep ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 59 oranında, kadınlarda ise yüzde 29 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Erkek ve kadınlarda geriye kalan yüzde 41'lik ve yüzde 71'lik oranlarda diğer sektörlerde çalışma durumu tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayıları içinde ise İmalat sektöründe çalışma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde sadece İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Gaziantep ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 76,5 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 308,1; ikinci sırada bulunan İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe 177,2 kişi ve üçüncü sırada bulunan İmalat sektöründe 111,4 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektörünün Gaziantep ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. İmalat sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün üçüncü sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4.802	2.807	7.609
Hizmet ve Satış Elemanları	9.106	2.069	11.175
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	20.236	3.037	23.274
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	183	29	212
Profesyonel Meslek Mensupları	5.337	4.318	9.656
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	17.957	505	18.462
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5.384	1.469	6.853
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	46.269	884	47.153
Yöneticiler	1.325	191	1.516
Genel Toplam	**110.600**	**15.309**	**125.909**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 37,4'ü, erkek çalışanların yüzde 41,8'i ve kadın çalışanların yüzde 5,7'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almakta ve yüzde 18,5 oranında çalışan barındırmaktadır.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 86,9 oranında erkeklerin, yüzde 13,1 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Gaziantep ilinin sosyo-ekonomik yapısı ve coğrafi konumundan dolayı ormancılık ya da tarımsal faaliyet alanlarında oldukça az sayıda istihdam gerçekleşmiştir.

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	9.740	1.572	11.312
5-9	20.138	3.448	23.586
10-14	20.644	3.342	23.986
15-19	17.979	2.058	20.037
20-24	23.259	2.702	25.961
25+	18.840	2.188	21.027
Genel Toplam	**110.600**	**15.309**	**125.909**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 13,9'u kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 14,6; 10-14 yaş için yüzde 13,9; 15-19 yaş için yüzde 10,3 olarak gerçekleşmiştir. 20+ yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 10,4 dür.

Tablo 13'de ise Gaziantep ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle ilk dört mesleğin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında benzer olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Erkekler için en çok çalışanı olan meslekler arasında; Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah, Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Konfeksiyon İşçisi olması Gaziantep ilinin Halı ve Tekstil sektörlerinde önemli bir role sahip olduğunun göstergesidir. Kadın çalışanlar arasında ise daha çok Hizmet sektörüne yönelik mesleklerde istihdam olduğu görülmektedir.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Diğer Personel ve Meslek Uzmanları	Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	Sekreter	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Muhasebeci	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Konfeksiyon İşçisi	Hasta Danışmanı	Konfeksiyon İşçisi
Şoför-Yük Taşıma	Satış Danışmanı	Şoför-Yük Taşıma
Şoför (Yolcu Taşıma)	Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Halı Desinatörü	Şoför (Yolcu Taşıma)
Plastik Mamuller İmal İşçisi	Kasiyer	Plastik Mamuller İmal İşçisi

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran üçüncü meslek Beden İşçisi (Genel) ve bu mesleği de takip eden diğer meslekler; Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Konfeksiyon İşçisi, Şoför-Yük Taşıma, Güvenlik Görevlisi, Şoför (Yolcu Taşıma) ve Plastik Mamuller İmal İşçisi olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 7,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Gaziantep ilinde 128 işyerinden 525 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı
İmalat	302
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	131
İnşaat	21
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	18
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	17
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	14
Eğitim	9
Diğer Hizmet Faaliyetleri	6
Ulaştırma ve Depolama	3
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1
Genel Toplam	**525**

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 525 kişilik açık işin yüzde 57,5'ine tekabül eden 302 kişilik kısmı İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu bir diğer sektör ise Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımıdır.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,7%	28,6%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,3%	20,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,4%	14,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1,5%	14,3%
İmalat	0,4%	10,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,5%	9,3%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	0,9%	8,7%
Eğitim	0,3%	7,9%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,1%	5,0%
İnşaat	0,2%	3,9%
Ulaştırma ve Depolama	0,1%	2,6%
Genel Toplam	**0,4%**	**7,8%**

Kaynak: İPA 2016

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Gaziantep ilinde açık iş

oranı yüzde 0,4 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Gaziantep ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 996 kişilik dolu kadronun yanında 4 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,5 ile Diğer Hizmet Faaliyetleridir.

Açık iş verme oranında ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki yaklaşık her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektörünü yüzde 20 ile Finans Ve Sigorta Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Bir diğer ifadeyle bu sektördeki her 5 işyerinden 1'inde açık iş mevcuttur.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,2; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,2 olarak gerçekleşmiştir. Gaziantep ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,4, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,5 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 0,6, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,4'dür. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 0,4, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,5 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Gaziantep ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 60,8'inde işverenlerin erkek işgücü

talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise yüzde 10,9 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 28,4 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Gaziantep ilindeki açık işlerin yüzde 31,2'sinde belli bir eğitim düzeyi tercihinde bulunmamıştır. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 23 oranla lise altı seviyesi olarak görülmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 20,9 oranla Genel Lise eğitim düzeyi bulunmaktadır. Kısaca açık işlerin yaklaşık yarısında genel lise ve altı seviyesi ön plana çıkmıştır.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulması bile önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Gaziantep ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Fark etmez	Lise ve Altı	Yükseköğretim
İmalat	37,8%	51,2%	11,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	86,7%	13,3%	0,0%
İnşaat	22,2%	61,1%	16,7%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	8,9%	80,6%	10,5%
Ulaştırma ve Depolama	66,7%	33,3%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	92,3%	0,0%	7,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	50,0%	50,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	11,1%	16,7%	72,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	66,7%	33,3%
Genel Toplam	**31,2%**	**54,2%**	**14,6%**

Kaynak: İPA 2016

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen sadece iki sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, Eğitim sektörü ile Finans Ve Sigorta Faaliyetleridir.

Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri ve Ulaştırma ve Depolama sektörlerindeki açık işlerin büyük bir çoğunluğunda herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus da aslında bu sektörlerdeki açık işlerin çok nitelik gerektirmeyen, beden işçiliğine dayanan işler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Gaziantep ilinde açık işlerin yüzde 81,8'i 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha yüksek tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 7,5'tir. Bu oran da Türkiye geneline göre düşük bir seviyede gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında da yüzde 10,6 ile Gaziantep ilinde gerçekleşen oran Türkiye geneline göre düşük kalmıştır. Yani Gaziantep ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	86,9%	82,9%	77,6%	81,8%
31-89	7,6%	4,8%	13,3%	7,5%
90+	5,5%	12,3%	9,2%	10,6%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün arasında yüzde 86,9 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 82,9 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi yüzde 7,6 iken erkeklerde yüzde 4,8 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde erkekler kadınlara nazaran daha ön plandadır.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Gaziantep ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 80,8 gibi büyük bir oranı İŞKUR'a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Gaziantep ilinde işverenler daha sonra Akraba-eş dost arama kanalını kullanmıştır. Akraba-eş dost ve İnternet-sosyal medya arama kanalları Türkiye geneline yakın oranlarda gerçekleşmiştir. Ancak Gazete-ilan vb. arama kanalının Türkiye gerçekleşmesinin oldukça altında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	43,8%	0,0%	0,0%	67,5%	0,0%
Lise Altı	47,4%	0,0%	38,6%	100,0%	0,0%
Genel Lise	29,1%	1,0%	52,1%	83,6%	4,7%
Meslek Lisesi	79,1%	4,2%	64,7%	72,9%	0,0%
Meslek Yüksekokulu	63,0%	0,0%	49,8%	93,8%	0,0%
Lisans	51,9%	13,0%	55,0%	53,3%	3,7%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Fark Etmez	73,0%	14,2%	53,3%	77,3%	0,0%
Genel Toplam	**53,9%**	**6,3%**	**47,6%**	**80,8%**	**1,4%**

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde özel istihdam büroları, akraba-eş dost ve internet-sosyal medya arama kanalları hiç kullanılmazken, yüzde 67,5 oranla İŞKUR, yüzde 43,8 oranıyla da akraba-eş dost kanalları kullanılmıştır. Lise altı seviyelerinde de yine özel istihdam büroları ve gazete-ilan kanalları hiç kullanılmamışken, yüzde 100 oranında İŞKUR aracılığıyla işverenler açık işlerini karşılamaya çalışmışlardır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR'u arama kanalı olarak kullanmaktayken özel istihdam büroları hiç tercih edilmemiştir.

Genel lise, meslek lisesi, meslek yüksekokulu ve lisans düzeyinde talep edilen açık işlerin yarısından fazlasında, hem İnternet-sosyal medya hem de İŞKUR arama kanalları yoğun olarak kullanılmıştır.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 85,1 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 46,6'da kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için özel istihdam bürolarını yüzde 0,7 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam bürolarını yüzde 7 oranında kullanmışlardır.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	3	1	1	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	2	2	3	2
Takım Çalışması	3	4	3	3	1	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	2	4	4		4
Bilgisayar kullanımı	6	5	5	5		5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	6	6	7		6
Satış ve Pazarlama Becerisi	8		7	6		7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	8	8	8		8
Proje Tabanlı Çalışma	9	7	9	9	4	9
Yabancı Dil	10		10	10		10

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır. Gaziantep ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Takım Çalışması, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar Kullanımı, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Satış ve Pazarlama, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Proje Tabanlı Çalışma ve Yabancı Dil becerisi gelmektedir.

Fiziki ve Bedensel Yeterlilik Özel İstihdam Büroları ve Gazete-İlan vb. arama kanalları için ilk sırada yer almamıştır. Diğer bütün arama kanalları için bu beceri hep ilk sırada yerini almıştır.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	137
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	131
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	73
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	63
Profesyonel Meslek Mensupları	53
Hizmet ve Satış Elemanları	40
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	24
Yöneticiler	3
Genel Toplam	**525**

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 26,1'dir. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Gaziantep ili için tespit edilen yüzde 0,4 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 0,9 ile Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Profesyonel Meslek Mensupları gelmektedir.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,5%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,4%
Hizmet ve Satış Elemanları	0,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,3%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,3%
Yöneticiler	0,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%
Genel Toplam	**0,4%**

Kaynak: İPA 2016

Özellikle Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Yöneticilerdir.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	18,7%	2,0%	4,9%	4,6%
Hizmet ve Satış Elemanları	9,1%	7,6%	7,1%	7,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	29,3%	31,6%	13,4%	26,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	11,1%	3,0%	24,7%	10,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	17,4%	12,0%	14,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	29,8%	5,2%	19,6%	12,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1,8%	32,3%	18,2%	25,0%
Yöneticiler	0,0%	1,0%	0,0%	0,6%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 29,8 oranında Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları; yüzde 29,3 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 18,7 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve yüzde 11,1 oranında ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise daha fazla meslek grubunda olduğu görülmektedir. Örneğin; Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda kadın işgücü tercihinde bulunulan açık işlerde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 17,4'ü bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlarda Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu, en fazla herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 24,7'sinde işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grupları olmuştur.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar kullanımı, ikinci sırada Hesap yapabilme (analitik beceri) gelmiştir. Daha sonra ise İletişim ve İfade Yeteneği ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada, Satış ve Pazarlama Becerisi daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Takım Çalışması ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensupları ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi talep edilmekte olup Bilgisayar Kullanımı ikinci sırada yerini almıştır.

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Teknisyenler, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında ilk iki sıralamada öncelikler değişmiş fakat Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerileri önemini korumuştur.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet Ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Yöneticiler	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5	3	1	9	1	4	2		1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	4	5	1	2	1	1	3	2
Takım Çalışması	6	6	2	5	3	3	3	2	3
İletişim ve İfade Yeteneği	4	2	3	4	4	5	4	4	4
Bilgisayar Kullanımı	1			2	5	2			5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	5	4	6	8	8	5	1	6
Satış ve Pazarlama Becerisi		1		10	7	6	6		7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	2			3	6	7	7		8
Proje Tabanlı Çalışma	8			8	9	9			9
Yabancı Dil				7		10			10

Kaynak: İPA 2016

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	65,9%	4,3%	52,3%	86,9%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	23,6%	5,4%	76,3%	78,8%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	62,8%	1,6%	54,8%	79,6%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	58,2%	14,4%	29,7%	53,7%	4,1%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	40,0%	0,0%	33,1%	91,1%	5,7%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	59,8%	1,8%	51,6%	73,7%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	56,0%	14,4%	42,5%	90,4%	0,8%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	100,0%	66,7%	0,0%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 91,1'i İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus, arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan iki arama kanalı mevcuttur. Bunlardan birisi İŞKUR diğeri de İnternet - Sosyal Medyadır. İnternet – Sosyal Medya kanalının en çok kullanıldığı meslek grubu Yöneticiler olmuştur. Bu meslek grubunda açık işlerin tamamı İnternet – Sosyal Medya kanalına iletilmiştir. Geriye kalan diğer meslek gruplarında hep en fazla oranda İŞKUR 'un olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden İşçisi (Genel)		1		3				2		4
Plastik Mamuller İmal İşçisi		2						2		1
Satış Danışmanı		3		2		1	4	5		
Pazarlamacı	1		4	3		5		2		6
Değirmen İşçisi (Makarna)		1								2
Paketleme İşçisi		1						2		3
Geri Dönüşüm İşçisi				3			1	2		
Mobilya Montaj Ustası		1		2						3
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah		3		2						1
Ön muhasebeci	1		2	5			4			3

Kaynak: İPA 2016

Tablo 25'te Gaziantep ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi (Genel), Değirmen İşçisi (Makarna, Paketleme İşçisi ve Mobilya Montaj Ustası mesleklerinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisinin ön planda olduğu görülmektedir. Plastik Mamuller İmal İşçisi ve Halı – Dokuyucu Otomatik Tezgâh mesleklerinde ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisinin ilk sırada olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda iki meslek grubunda da teknik bilgi ve tecrübenin çok daha önemli olduğu söylenebilir.

Açık iş bulunan mesleklerde Proje Tabanlı Çalışma ve Yabancı Dil becerilerinin hiç aranmaması dikkat çekerken, bu mesleklerin çoğunda Takım Çalışması Becerisinin önemi vurgulanmaktadır.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Pazarlamacı	Beden İşçisi (Genel)	Beden işçisi (genel)
Beden İşçisi (Genel)	Değirmen İşçisi (Makarna)	Değirmen İşçisi (Makarna)
Tekstil Teknikeri	Plastik Mamuller İmal İşçisi	Plastik Mamuller İmal İşçisi
Paketleme İşçisi	Satış Danışmanı	Satış Danışmanı
Ön Muhasebeci	Geri Dönüşüm İşçisi	Pazarlamacı
Büro Memuru (Genel)	Mobilya Montaj Ustası	Paketleme İşçisi
Çevirmen/Tercüman	Flekso Baskı Makinesi Operatörü/Ustası	Ayakkabı İmalatçısı
Temizlik Görevlisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Geri Dönüşüm İşçisi
Sekreter	Paketleme İşçisi	Mobilya Montaj Ustası
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Değirmen İşçisi (Makarna), Plastik Mamuller İmal İşçisi, Satış Danışmanı, Pazarlamacı, Paketleme İşçisi, Ayakkabı İmalatçısı, Geri Dönüşüm İşçisi, Mobilya Montaj Ustası ve İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)dür.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Pazarlamacı, Beden İşçisi (Genel), Tekstil Teknikeri, Paketleme İşçisi, Ön Muhasebeci, Çevirmen/Tercüman, Temizlik Görevlisi, Sekreter ve Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanıdır.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin en fazla olduğu meslekler de Beden İşçisi (Genel), Plastik Mamuller İmal İşçisi, Satış Danışmanı, Geri Dönüşüm İşçisi, Mobilya Montaj Ustası, Flekso Baskı Makinesi Operatörü/Ustası, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Paketleme İşçisi ve Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancıdır. Erkek işgücünün tercih edildiği meslekler ile Gaziantep ili için tercih edilen mesleklerin benzerliği dikkat çekmektedir. Bunun sebebi olarak Açık İşlerde erkeklerin tercih edilme oranının yüksek olması gösterilebilir.

Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	7	3	1	2
Takım Çalışması	4	2	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	5	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	8	5	6	5
Bilgisayar kullanımı	2	8	5	6
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	6	9	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	3	7	7	8
Proje Tabanlı Çalışma	10	9	8	9
Yabancı Dil	9	10	10	10

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralamasının ilk sırasında aynı beceri yer almaktadır. Her iki cinsiyette de ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi olduğu tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi olarak görülmektedir. Dolayısıyla Gaziantep ilinde bulunan işverenlerin Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gerektiren açık işlerde cinsiyet ayrımı yapmadıkları söylenebilir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Gaziantep ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Gaziantep ilinde ise 20+ istihdamlı bin 646 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 272 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 16,6 ile Gaziantep ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Gayrimenkul Faaliyetleri ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus

olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat ve Ulaştırma ve Depolama sektörleri gibi Gaziantep ilinde işyeri sayısının yoğun olduğu iki sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarında yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörlerin ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	445
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	181
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	116
Eğitim	80
İnşaat	64
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	44
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	21
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	20
Ulaştırma ve Depolama	11
Diğer Hizmet Faaliyetleri	9
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	7
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	5
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5
Bilgi ve İletişim	1
Genel Toplam	**1.008**

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen eleman sayısının bin 8 olduğu tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat sektöründe yoğunlaştığı görülmektedir. Bu sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Gaziantep ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 44 ‘ünü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Gaziantep ilinde toplam çalışanların yüzde 55,4‘ü bu sektörde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 275 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 27,3'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Gaziantep ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hem ülke geneli hem de Gaziantep ilinde eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslekler	TGÇM Dağılımı
Hemşire	5,7%
Diğer Üniversite ve Yüksekokul Öğretim Üyeleri	3,9%
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	2,8%
Değirmen İşçisi (Makarna)	2,6%
Satış Danışmanı	2,5%
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	2,3%
Ayakkabı İmalatçısı	2,3%
Şoför-Yük Taşıma	1,8%
Aşçı	1,6%
Dokuma Makineleri Bakım-Onarımcısı	1,5%

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 57 kişi ile Hemşire mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 39 kişi ile Diğer Üniversite ve Yüksekokul Öğretim Üyeleri, 28 kişi ile Kaynakçı (oksijen ve elektrik) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Hemşire, Satış Danışmanı, Şoför-Yük Taşıma, Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah ve Ayakkabı İmalatçısı olmak üzere toplam beş mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Gaziantep ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah ve Satış Danışmanı mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; vardiyalı çalışma ve ihracat yapılan işyerlerinde oranları değişmekle beraber, TGÇM nedenlerinden ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu nedene ilişkin oran yüzde 72, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde ise yüzde 71 olarak hesaplanmıştır. Part-Time çalışma yapılan işyerleri için ilk sırada Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması nedeninin yer alması ise dikkat çekici bir husustur. Türkiye genelinde de Part-Time çalışma yapan işyerlerinde TGÇM nedenlerinin üçüncü sırasında yüzde 50 oranla Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması yer almıştır.

Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslek Grupları	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	39,3%	70,0%	69,7%	5,2%	54,9%	24,2%
Hizmet ve Satış Elemanları	19,0%	76,9%	53,2%	12,3%	13,8%	3,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	34,2%	70,1%	54,7%	58,4%	3,7%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	60,2%	58,0%	44,2%	2,3%	21,9%	14,1%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	23,2%	83,2%	42,3%	9,1%	8,8%	0,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	26,3%	82,1%	59,9%	1,2%	5,2%	2,1%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	21,8%	71,2%	48,0%	9,7%	23,4%	4,5%
Yöneticiler	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**32,4%**	**72,8%**	**47,8%**	**8,4%**	**16,6%**	**5,8%**

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, sekiz meslek grubundan yedi tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. Yöneticiler meslek grubunda eleman temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin tamamının, güçlük çekme nedeni olarak; Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Önerilen Ücretin Az Bulunması nedenlerini tercih etmesi dikkat çeken diğer bir husustur.

Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Hemşire	62,5%	92,9%	57,1%	0,0%	53,6%	35,7%
Diğer Üniversite ve Yüksekokul Öğretim Üyeleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	22,6%	96,3%	25,8%	0,0%	11,0%	0,0%
Değirmen İşçisi (Makarna)	19,8%	80,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı	0,0%	100,0%	83,3%	28,9%	8,4%	0,0%
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	45,3%	100,0%	54,4%	45,3%	45,3%	45,3%
Ayakkabı İmalatçısı	27,3%	95,5%	54,5%	4,5%	0,0%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	19,3%	88,6%	17,7%	5,7%	17,0%	0,0%
Aşçı	33,5%	66,5%	20,2%	0,0%	6,4%	0,0%
Dokuma Makineleri Bakım-Onarımcısı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**32,4%**	**72,8%**	**47,8%**	**8,4%**	**16,6%**	**5,8%**

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, toplam on meslekten dokuz tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Diğer Üniversite ve Yüksekokul Öğretim Üyeleri mesleğinin ise temininde güçlük çekilmesinin tek bir nedeni olduğu tablodan görülmekte olup Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması neden olarak belirlenmiştir. Diğer yandan Dokuma Makineleri Bakım-Onarımcısı, Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah ve Satış Danışmanı mesleklerinin temininde güçlük çeken işyerlerinin tamamının TGÇM nedenleri arasında Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedenini belirtmiş olması önemli bir sonuç olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Gaziantep ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 16,1'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Gaziantep ilinde işverenlerin yüzde 15'i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın artacağını belirten işyerleri oranı Gaziantep ilinde Türkiye geneline yakın bir değer çıkmıştır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinin altında olup yüzde 3,2 olarak öngörülmüştür.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artacak	Azalacak	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	0,0%	42,9%	57,1%
İmalat	18,1%	3,3%	31,5%	47,1%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	25,0%	0,0%	25,0%	50,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	14,3%	0,0%	42,9%	42,9%
İnşaat	10,2%	2,8%	26,8%	60,2%
Toptan ve Perakende Ticaret	17,0%	2,3%	35,3%	45,3%
Ulaştırma ve Depolama	9,1%	3,9%	29,9%	57,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	11,1%	9,3%	35,2%	44,4%
Bilgi ve İletişim	0,0%	20,0%	40,0%	40,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	20,0%	20,0%	0,0%	60,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5,0%	2,5%	35,0%	57,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	9,3%	5,6%	31,5%	53,7%
Eğitim	26,3%	2,6%	23,7%	47,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16,1%	0,0%	35,7%	48,2%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	20,0%	0,0%	60,0%	20,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	14,3%	0,0%	50,0%	35,7%
Genel Toplam	**15,0%**	**3,2%**	**31,6%**	**50,2%**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Eğitim, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde olduğu görülmektedir. Fakat Gaziantep genelinde olduğu gibi sektörlerin büyük bir çoğunluğunun istihdam değişimi hakkında yorum yapamadıkları gözlemlenmiştir. Bu durumun sebebi olarak Gaziantep ilinin jeopolitik

konumundan dolayı işyerlerinin gelecek dönem hakkında herhangi bir öngörüde bulunamadıkları söylenebilir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İmalat	1.753	2,5%
Toptan ve Perakende Ticaret	343	2,3%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	315	2,9%
Eğitim	140	4,1%
İnşaat	132	1,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	52	1,1%
Ulaştırma ve Depolama	45	0,9%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	25	15,9%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	17	0,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	10	2,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	7	3,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1	0,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1	0,0%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0%
Bilgi ve İletişim	-1	-2,3%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	-4	-1,2%
Genel Toplam	**2.838**	**2,3%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmekte olup Gaziantep 'te ise bu oran, yüzde 2,3 olup ülke geneli ile yakınlık göstermektedir.

Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Gayrimenkul Faaliyetleri ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha

fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Gaziantep 'te beklenen 2 bin 838 kişilik istihdam artışının yüzde 61,8 'inin bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, bu sıralamayı değiştirmektedir. Öyle ki en yüksek net istihdam değişim oranı, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörüne ait iken İmalat sektörü sıralamada daha alt sıralarda yer almakla beraber en düşük net istihdam değişim oranının Bilgi ve İletişim sektörüne ait olduğu görülmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1.194	2,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	483	2,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	393	3,5%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	372	2,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	222	2,3%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	126	1,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	43	0,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	5	2,5%
Genel Toplam	**2.838**	**2,3%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Gaziantep ilinde ise ilk sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Hizmet ve Satış Elemanları ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarında beklenmektedir. Bu dört meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Gaziantep ilinde beklenen tüm artışın yüzde 86 'sını oluşturmaktadır.

En az artış beklentisi ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda olup tüm artışın yalnızca yüzde 0, 2'sini oluşturmaktadırlar. Yöneticiler meslek grubunda net istihdam değişimi sıfır olarak belirlenmiştir. Buna göre Yöneticiler meslek grubunda mevcut istihdam sayısının değişmeyeceği söylenebilir.

Net istihdam değişim oranlarına göre ise çalışan sayılarındaki farklılık, Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunu ilk sıralaya yükseltmektedir. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu ise yüzde 0,6 net istihdam değişimi oranı ile son sırada yer almaktadır.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	İnşaat Boyacısı/Boyacı
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	Sıvacı
Beden İşçisi (Genel)	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Mobilyacı
Dokumacı (El Tezgahı)	Mekanik Bakım Onarımcısı
Konfeksiyon İşçisi	Kasap
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Sıhhi Tesisatçı
Satış Danışmanı	Asansör Bakım ve Onarım İşçisi
Diğer Üniversite ve Yüksekokul Öğretim Üyeleri	Manav

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah, Güvenlik Görevlisi (Silahlı), Beden İşçisi (Genel), Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Dokumacı (El Tezgahı), Konfeksiyon İşçisi, Güvenlik Görevlisi (Silahsız), Satış Danışmanı ve Diğer Üniversite ve Yüksekokul Öğretim Üyeleri meslekleri olup, en fazla azalış beklenen meslekler ise İnşaat Boyacısı/Boyacı, Sıvacı, Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı meslekleridir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah, Beden İşçisi (Genel), Konfeksiyon İşçisi ve Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Gaziantep ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Gaziantep ilinde istihdam artışı beklenen Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Satış Danışmanı ile İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) meslekleri, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Gaziantep ili için hem de ülke geneli için bu mesleklerde daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında Vardiyalı Çalışma, Part-Time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin farklı eğilimler sergilediğini görmekteyiz. Gaziantep ili için yüzde 2,3 olan net istihdam değişim oranı, vardiyalı çalışma ve ihracat yapılan işyeri türlerine yakın oranlar çıkmasına karşın Part-Time çalışma yapılan işyerlerine göre daha yüksek olarak hesaplanmaktadır. Bu da Part-Time çalışma yapan işverenlerin önümüzdeki dönem, diğer iki özelliğe de sahip olan işverenlere nazaran daha düşük istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

Bu sonuç, Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

Kaynak: İPA 2016

Gaziantep ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle farklı olduğu görülmektedir. Örneğin bir yıl sonraki istihdam beklentilerinde azalış olacağını ve değişiklik olmayacağını belirten işverenlerin beş yıl sonrası için istihdam artışı beklentilerinin olduğu görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 15'ini oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 78,6 'sının beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken yüzde 1,3'ü ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 1,3'ünün önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 3,2'sini oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 26,8 'i beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 32,5 'i beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzde ki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 31,6 ‘sını oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 25,4 ‘lük kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 50,2‘lik kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 48,4’ü uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olmadığı anlaşılmaktadır. Bunun sebebi daha önce de belirtildiği gibi Gaziantep ilinin stratejik ve jeopolitik konumuyla ilgilidir.

SONUÇ

İşgücü piyasası araştırmaları yapılırken planlanan temel amaç, işsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu nedenle hazırlanan Gaziantep İşgücü Piyasası raporunda ele alınacak temel husus; işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmedir. Rapordaki verilere bakıldığında arz verileri ile talep verilerinin birbirine yakın olduğu görülmektedir. Örneğin 2015 yılında Gaziantep ilinde 44 bin 333 kayıtlı işsize karşılık 40 bin 394 açık iş vardır.

2015 Gaziantep İşgücü Piyasası Araştırması daha çok işyeri ve istihdam özellikleri konularında yoğunlaşmaktadır. Bu kapsamda işyeri özellikleri incelenmiş ve çeşitli veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler Gaziantep ilindeki işyerlerinin istihdama ilişkin genel özelliklerini göstermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Gaziantep ilinde işyerlerinin %66'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalandıklarını belirtmiştir. İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanma oranları göz önüne alındığında tüm yaş gruplarındaki firmaların en fazla eleman talebinden yararlandığı söylenebilir. Yine tüm yaş gruplarındaki firmalar ikinci olarak İŞKUR'un Mevzuat Danışmanlığı hizmetinden faydalanırken üçüncü olarak İşbaşı Eğitim Programı hizmetlerinden yararlanmışlardır.

Gaziantep ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 125 bin 909 kişi çalışmaktadır. Çalışanların %87,8'i erkek, %12,2'si kadındır. Gaziantep'te kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür. Gaziantep ilindeki sanayi ağırlıklı işyerlerinin fazlalığı bu dağılımın çıkmasında önemli bir etkendir. Bu dezavantajlı durumu azaltmak ve Kadınların istihdama katılımını artırmak amacıyla Aktif İşgücü Piyasası politikaları kapsamında Mesleki Eğitim Kurslarında kadınlara öncelik verilmektedir.

Gaziantep'te en çok çalışılan üç meslek Beden İşçisi(Genel), Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgâh ve Temizlik Görevlisi meslekleridir. Kadınlarda ise en fazla çalışılan üç meslek içinde Temizlik Görevlisi mesleğinin yanı sıra Diğer Personel ve Meslek Uzmanları ile Sekreter meslekleri öne çıkmaktadır.

2015 yılı Gaziantep İşgücü Piyasası Araştırmasına Araştırmanın yapıldığı dönem içerisinde Gaziantep ilindeki açık iş sayısı 525 kişi olarak belirlenmiştir. Gaziantep'in açık iş oranı %0,4'tür. Bu oran Türkiye'de %1,5 olarak gerçekleşmiştir. Sektörler bazında açık iş dağılımına bakıldığında en yüksek açık iş verme oranının %28,6 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Bu sektörü %20 ile Finans Ve Sigorta Faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Gaziantep ili İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında en fazla açık iş verilen ilk üç meslek Beden İşçisi(Genel), Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı meslekleridir.

Gaziantep'te 525 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırayı Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, ikinci sırayı Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, üçüncü sırayı ise Takım Çalışması almaktadır.

Gaziantep ilinde açık işlerde istenen eğitim düzeyleri incelendiğinde; işverenlerin büyük bir çoğunluğu verdikleri taleplerde eğitim düzeylerinin fark etmeyeceğini belirtmişlerdir. Fark Etmez seçeneğini sırasıyla, Lise Altı, Genel Lise, Lisans, Çıraklık Eğitimi, Meslek Lisesi, MYO ve Lisans Üstü eğitim düzeyleri takip etmektedir.

2015 yılı işgücü piyasası araştırma sonuçlarına göre açık işlerin en fazla İŞKUR kanalıyla arandığı, ikinci olarak Akraba-Eş-Dost aracılığıyla temin edilmek istendiği tespit edilmiştir.

Gaziantep ilinde hem en fazla eleman temininde güçlük çekilen hem de en fazla açık iş bulunan sektör İmalat sektörü olmuştur. İl genelinde temininde güçlük çekilen kişi sayısının yüzde 44'ü ve açık işlerin de yüzde 58'i İmalat sektöründe bulunmaktadır. Bu sektörü Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektörün eleman temininde güçlük yaşaması Gaziantep için rutin bir durumdur. Bu sektörlerde çalışan sayısı ihtiyacı ve istenilen özelliklerin fazla oluşu eleman temini noktasında güçlükler doğurmaktadır.

Gaziantep'te eleman temini noktasında en fazla güçlük çekilen meslek %5,7 oranla Hemşire mesleğidir. Bu mesleği %3,9 oranla Diğer Üniversite ve Yüksek Okul Öğretim Üyeleri ve %2,8 oranla Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) meslekleri takip etmektedir. İmalat sektörünün ihtiyacı olan Gaz Altı Kaynakçısı, Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah, Dokuma Makineleri Bakım-Onarımcısı ve Ayakkabı İmalatçısı gibi meslekler de ilk 10'da yer almaktadır. Özellikle sanayi sektörünün yoğun olduğu illerde nitelikli mesleklerde ara eleman temininde güçlükler çekilmektedir.

İşyerlerinin eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedeni Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması takip etmektedir. Kalifiye ve ara elaman ihtiyacının çok fazla olduğu Sanayi bölgelerinde yetişmiş ve tecrübeli elemanların önemi ortaya çıkmaktadır. Özellikle İŞKUR bu ihtiyacı karşılamak amacıyla İşbaşı eğitim programları düzenlemekte, meslekleri çalışma ortamının doğal koşullarında öğretmek suretiyle kalifiye eleman teminine katkıda bulunmaktadır.

Gaziantep'te en fazla istihdam artışı beklenen ilk 10 mesleğe bakıldığında Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgâh, Güvenlik Görevlisi (Silahlı) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri ilk üç sırada yer almaktadır. Net istihdam azalışı beklenen mesleklere bakıldığında İnşaat sektörüne ait mesleklerin ağırlığı göze çarpmaktadır. İstihdam azalışı beklenen ilk üç meslek İnşaat Boyacısı/Boyacı, Sıvacı ve Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanıdır. Türkiye geneline bakıldığında istihdam artışı beklenen ilk üç meslek Güvenlik Görevlisi, Makineci (Dikiş) ve Beden İşçisi(Genel) olurken azalış beklenen ilk üç meslek Veri Giriş Kontrol İşletmeni, Gemi Onarım İşçisi ve Temizlik Görevlisi (Hastane) meslekleri olmuştur.

İstihdam artış ve azalış tablosunun en önemli yararı işgücü piyasasının gelecek dönemde hangi mesleklere ihtiyaç duyduğunu ortaya çıkarması ve bu mesleklere yönelik eğitim çalışmaları düzenlenmek suretiyle oluşan işgücü açığını kapatmaya yönelik çalışmalara imkân tanımasıdır. İşgücü taleplerinin gerçek anlamda karşılanabilmesi uygun niteliklere sahip kişinin doğru işe yönlendirilmesiyle sağlanabilir. Bu amaçla niteliksiz elemanlara nitelik kazandırmak ve işgücü piyasalarının istediği özellikte eleman temin edebilmek için aktif işgücü politikalarının geliştirilmesi, kursların ve istihdam programlarının artırılması gerekmektedir.

Mesleklerin en iyi temin edeceği beceriler iş ortamında kazanılır. Bu amaçla İŞKUR aracılığıyla açılan İşbaşı eğitim programlarının devamı ve teşvik edilmesi büyük önem arz etmektedir. Ayrıca dezavantajlı gruplara yönelik istihdam politikalarının ara verilmeden devam etmesi ve bu gruplara yönelik teşviklerin devamı İşgücü piyasasına kazandırılmaları açısından önemlidir.

2015 yılı Gaziantep İşgücü Piyasası Raporu içerdiği veriler ve ilin işgücü yapısını ortaya çıkardığı değerlendirmeler ile gerekli istihdam politikalarının oluşturulması için politika belirleyicilere önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

EKLER

EK 1: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayır ise 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler* 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli meslekî/teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

8

EK 2: ÖRNEKLEME YAPILAN İLLER LİSTESİ VE ÖRNEK SAYILARI

İl Adı	2-9	10-19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.271	3.990
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKARİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792
KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141

KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**

EK 3- TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat

G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan-6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0-14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15-64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.